

Monumentnummer*: 524301

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82879/76

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>				
Rotterdam	Rotterdam		Zuid-Holland				
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Boekhorststraat	44			3032 AB	Rotterdam		
Boekhorststraat	46			3032 AB	Rotterdam		
Boekhorststraat	48			3032 AB	Rotterdam		
Boekhorststraat	50			3032 AB	Rotterdam		
Boekhorststraat	52			3032 AB	Rotterdam		
Raampoortstraat	26			3032 AH	Rotterdam		
Raampoortstraat	28			3032 AH	Rotterdam		
Katshoek	29			3032 AE	Rotterdam		
Katshoek	33			3032 AE	Rotterdam		
Katshoek	35			3032 AE	Rotterdam		
Vijverhofstraat	8			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	26			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	32			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	54			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	64			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	66			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	68			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	70			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	84			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	82			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	88			3032 SN	Rotterdam		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Vijverhofstraat	86			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofdwarstraat	2			3032 ST	Rotterdam		
Vijverhofstraat	92			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	90			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofdwarstraat	1			3032 SR	Rotterdam		
Vijverhofstraat	96			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	98			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	94			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	102			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	100			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	104			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	112			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	114			3032 SP	Rotterdam		
Insulindestraat	10			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	12			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	14			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	16			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	18			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	20			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	22			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	26			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	28			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	30			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	34			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	32			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	36			3038 JA	Rotterdam		
Insulindestraat	48			3038 JB	Rotterdam		
Insulindestraat	46			3038 JB	Rotterdam		
Insulindestraat	50			3038 JB	Rotterdam		
Insulindestraat	52			3038 JB	Rotterdam		
Insulindestraat	54			3038 JB	Rotterdam		
Insulindestraat	56			3038 JB	Rotterdam		
Insulindestraat	60			3038 JB	Rotterdam		
Insulindestraat	62			3038 JB	Rotterdam		
Insulindestraat	66			3038 JB	Rotterdam		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Insulindestraat	64			3038 JB	Rotterdam		
Insulindestraat	92			3038 JC	Rotterdam		
Insulindestraat	96			3038 JC	Rotterdam		
Insulindestraat	98			3038 JC	Rotterdam		
Insulindestraat	100			3038 JC	Rotterdam		
Insulindestraat	102			3038 JC	Rotterdam		
Insulindestraat	94			3038 JC	Rotterdam		
Insulindestraat	104			3038 JC	Rotterdam		
Insulindestraat	106			3038 JC	Rotterdam		
Insulindestraat	108			3038 JC	Rotterdam		
Insulindestraat	110			3038 JC	Rotterdam		
Insulindestraat	112			3038 JC	Rotterdam		
Voorburgstraat	1			3037 GV	Rotterdam		
Voorburgstraat	75			3037 PL	Rotterdam		
Voorburgstraat	77			3037 PL	Rotterdam		
Voorburgstraat	81			3037 PL	Rotterdam		
Voorburgstraat	79			3037 PL	Rotterdam		
Voorburgstraat	201			3037 ER	Rotterdam		
Voorburgstraat	203			3037 ER	Rotterdam		
Voorburgstraat	205			3037 ER	Rotterdam		
Voorburgstraat	207			3037 ER	Rotterdam		
Voorburgstraat	209			3037 ER	Rotterdam		
Voorburgstraat	211			3037 ER	Rotterdam		
Voorburgstraat	213			3037 ER	Rotterdam		
Voorburgstraat	215			3037 ER	Rotterdam		
Voorburgstraat	217			3037 ER	Rotterdam		
Voorburgstraat	219			3037 ER	Rotterdam		
Katshoek	37 B	B		3032 AE	Rotterdam		
Katshoek	37 A	A		3032 AE	Rotterdam		
Katshoek	31 B	B		3032 AE	Rotterdam		
Raampoortstraat	30			3032 AH	Rotterdam		
Vijverhofstraat	34			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	4 A	A		3032 SN	Rotterdam		
Voorburgstraat	5			3037 GV	Rotterdam		
Vijverhofstraat	60			3032 SN	Rotterdam		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Vijverhofstraat	42			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	48			3032 SN	Rotterdam		
Raampoortstraat	38			3032 AH	Rotterdam		
Vijverhofstraat	2			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	6 A	A		3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	6 B	B		3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	80			3032 SN	Rotterdam		
Vijverhofstraat	116			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	118			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	120			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	122			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	106			3032 SP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	78			3032 SN	Rotterdam		
Katshoek	41			3032 AE	Rotterdam		
Insulindestraat	78			3038 JB	Rotterdam		
Vijverhofstraat	10			3032 SN	Rotterdam		
Katshoek	31 A	A		3032 AE	Rotterdam		
Katshoek	11			3032 AE	Rotterdam		
Raampoortstraat	10			3032 AH	Rotterdam		
Raampoortstraat	12			3032 AH	Rotterdam		
Katshoek	15			3032 AE	Rotterdam		
Raampoortstraat	14			3032 AH	Rotterdam		
Katshoek	17			3032 AE	Rotterdam		
Katshoek	19			3032 AE	Rotterdam		
Raampoortstraat	16			3032 AH	Rotterdam		
Katshoek	21			3032 AE	Rotterdam		
Katshoek	23			3032 AE	Rotterdam		
Katshoek	27			3032 AE	Rotterdam		
Raampoortstraat	24			3032 AH	Rotterdam		
Katshoek	27 B	B		3032 AE	Rotterdam		
Raampoortstraat	20			3032 AH	Rotterdam		
Vijverhofstraat	4 B	B		3032 SN	Rotterdam		
Insulindestraat	24			3038 JA	Rotterdam		
Voorburgstraat	145			3037 PL	Rotterdam		
Vijverhofstraat	108			3032 SP	Rotterdam		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Raampoortstraat	32			3032 AH	Rotterdam		
Insulinestraat	68			3038 JB	Rotterdam		
Insulinestraat	70			3038 JB	Rotterdam		
Insulinestraat	72			3038 JB	Rotterdam		
Raampoortstraat	36			3032 AH	Rotterdam		
Bergweg	335			3037 EP	Rotterdam		
Bergweg	337			3037 EP	Rotterdam		
Vijverhofstraat	110			3032 SP	Rotterdam		
Voorburgstraat	141			3037 PL	Rotterdam		
Voorburgstraat	143			3037 PL	Rotterdam		
Insulinestraat	74			3038 JB	Rotterdam		
Voorburgstraat	9			3037 GV	Rotterdam		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rotterdam	AD			941
Rotterdam	AB			3456
Rotterdam	AB			3457
Rotterdam	AB			3459
Rotterdam	AB			3460
Rotterdam	AB			3461
Rotterdam	AB			3462
Rotterdam	AB			3463
Rotterdam	AB			3465
Rotterdam	AB			3468
Rotterdam	AB			3469
Rotterdam	AB			3472
Rotterdam	AB			3474
Rotterdam	AB			3476
Rotterdam	AB			3480
Rotterdam	AB			3482
Rotterdam	AB			3484
Rotterdam	AB			3487
Rotterdam	AB			3488
Rotterdam	AB			3489
Rotterdam	AB			3490

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rotterdam	AB			3493
Rotterdam	AB			3494
Rotterdam	AB			3495
Rotterdam	AB			3496
Rotterdam	AB			3497
Rotterdam	AB			3498
Rotterdam	AB			3499
Rotterdam	AB			3500
Rotterdam	AB			3501
Rotterdam	AB			3502
Rotterdam	AB			3503
Rotterdam	AB			3504
Rotterdam	AB			3505
Rotterdam	AB			3506
Rotterdam	AB			3507
Rotterdam	AB			3508
Rotterdam	AB			3509
Rotterdam	AB			3510
Rotterdam	AB			3511
Rotterdam	AB			3512
Rotterdam	AB			3514
Rotterdam	AB			3515
Rotterdam	AB			3516
Rotterdam	AB			3517
Rotterdam	AB			3518
Rotterdam	AB			3519
Rotterdam	AB			3520
Rotterdam	AB			3521
Rotterdam	AB			3522
Rotterdam	AB			3523
Rotterdam	AB			3524
Rotterdam	AB			3525
Rotterdam	AB			3526
Rotterdam	AB			3527

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rotterdam	AB			3528
Rotterdam	AB			3529
Rotterdam	AB			3530
Rotterdam	AB			3531
Rotterdam	AB			3532
Rotterdam	AB			3533
Rotterdam	AB			3534
Rotterdam	AD			952
Rotterdam	AD			959
Rotterdam	AD			960
Rotterdam	AD			965
Rotterdam	AD			967
Rotterdam	AD			968
Rotterdam	AD			972
Rotterdam	AD			973
Rotterdam	AD			977
Rotterdam	AD			979
Rotterdam	X			5653
Rotterdam	X			5654
Rotterdam	X			5656
Rotterdam	X			5658
Rotterdam	AB			3572
Rotterdam	AD			988
Rotterdam	AD			987
Rotterdam	AD			950
Rotterdam	AD			949
Rotterdam	AD			964
Rotterdam	AD			951
Rotterdam	AD			954
Rotterdam	AD			945
Rotterdam	AD			943
Rotterdam	X			5652
Rotterdam	X			5650
Rotterdam	X			5473

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rotterdam	X			5649
Rotterdam	X			5651
Rotterdam	AB			3549
Rotterdam	AB			3539
Rotterdam	AB			3537
Rotterdam	AD			944
Rotterdam	AD			787
Rotterdam	X			5323
Rotterdam	X			5317
Rotterdam	X			5326
Rotterdam	X			5330
Rotterdam	AD			789
Rotterdam	X			5321
Rotterdam	X			5318
Rotterdam	X			5322
Rotterdam	X			5327
Rotterdam	X			5331
Rotterdam	AB			3056

*Omschrijving***

Inleiding

Dubbelsporig betonnen SPOORVIADUCT en breder EINDEMPLEMENT van de Hofpleinlijn, met een totale lengte van 1900 meter, aangelegd in 1904-1908 dwars door het toen nog onbebouwde noordelijke stadsdeel, tussen de Ceintuurbaan en het Hofplein, op initiatief van de hiertoe in 1900 opgerichte Zuid-Hollandsche Electriche Spoorweg-Maatschappij (Z.H.E.S.M.). Het viaduct maakt onderdeel uit van een lokale spoorwegverbinding 'De Hofpleinlijn' die Rotterdam Noord (Hofplein) via Berkel-Rodenrijs, Pijnacker, Nootdorp en Voorburg verbindt met Scheveningen en Den Haag.

Het eerste ontwerp voor het viaduct van deze eerste elektrische spoorweg in Nederland, werd geleverd door het Haagse ingenieursbureau Beversen en Van Heurn, dat expertise had ingewonnen bij de destijds beroemde bruggenbouwer in beton, de firma Hennebique te Parijs. Dit ontwerp werd door ir. A.C.C.G. van Hemert, docent toegepaste mechanica aangepast. Uiteindelijk werd de bouw aanbesteed door de 'Hollandsche Maatschappij tot het maken van werken in Gewapend Beton', die kort hiervoor door Van Hemert zelf was opgericht. Bij de technische uitwerking waren ingenieurs van het Staatsspoor (H.IJ.S.M.) nauw betrokken. De elektrische beweegkracht en de gewapendbetonconstructie trokken vooral binnen de bouwwereld internationale belangstelling. Al tijdens de bouw werd onder een achttal viaductbogen een houten winkelpui aangebracht. In de volgende jaren werden steeds meer bogen langs de Voorburgstraat en de Vijverhofstraat ingericht voor verschillende bestemmingen als winkel, pakhuis, kantoor en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

garage.

N.B. De perronnen van het spoorwegemplacement stonden oorspronkelijk via een perrongebouw in verbinding met het in 1908 in Overgangsstijl gebouwde Hofpleinstation naar ontwerp van architect J.P. Stok. Het station met een representatieve ronde gevel aan het Hofplein, werd in het begin van de oorlog volledig verwoest. De bovengelige perronhal bleef echter in gebruik. Door de bouw van de spoortunnel moest in 1990 ook het laatste stukje van het Hofpleinstation verdwijnen. Vrij snel na de oplevering vestigden zich in de bogen aan de Voorburgstraat winkels, magazijnen en enkele garages. In het begin van de oorlog werden in de bogen tussen de Veurstraat en de Bergselaan, aan de zijde van de Insulindestraat, noodwinkels gerealiseerd. Eind jaren veertig werd aan de noorzijde van de Bergweg een tussenstation aangelegd. Dit gebouwtje met trapeziumvormige vensters en een expressieve betonnen luifel, naar ontwerp van architect S. Van Ravesteijn, valt vanwege de vijftig jaren grens buiten de monumentbescherming. In 1959-1960 werd over het bestaande viaduct een voorgespannen betonconstructie geprojecteerd waardoor de bovenbouw van het viaduct iets werd verbreed ten behoeve van de veiligheid van de baanwerkers. Het oude gietijzeren hekwerk op consoles werd vervangen door een eenvoudige ijzeren balustrade. In die zelfde periode werd het viaduct over de Heer Bokelweg vervangen door een nieuwe betonnen overspanning met twee overbruggingen op betonnen pijlers. In het bredere eindemplacement zijn, op enkele bogen na, de overspanningen van het viaduct dichtgemetseld.

Omschrijving

Geheel dubbelsporig uitgevoerd spoorviaduct met een lengte van 1900 meter oorspronkelijk aangelegd tussen de Ceintuurbaan en het Hofplein, met twee flauwe bochten (ter hoogte van de Bergweg-Veurstraat en de Heer Bokelweg-Zomerhofstraat) in noordelijke richting afbuigend. Het viaduct telt in het totaal 189 overspanningen, variërend van 7.20 tot 9.45 meter. Er zijn 14 onderdoorgangen voor de kruisende wegen, waarvan die bij de Heer Bokelweg, de Zomerhofstraat, de Bergselaan en de Gordelweg het breedst zijn. De laatste boog, na de Gordelweg overspant het aan het begin van deze eeuw aangelegde Noorderkanaal. Het volledig onderheide viaduct is uitgevoerd volgens de door Van Hemert toegepaste Melan-betonconstructie, waarbij de wapening 'stijve constructies van hoeklijn en N/P-profielen' bevat. De pijlers van de straatovergangen vormen de stijve constructiepunten van het viaduct; waar deze onderling op grote afstand zijn gelegen, of waar dat anderszits uit constructief oogpunt werd verlangd, is de overspanning uitgevoerd met een tussenlandhoofd. Het viaduct werd in twee fasen gebouwd. Het eerste traject, het rechte gedeelte tussen de Teilingerstraat en de Bergweg kwam gereed in 1904-1905. Tijdens deze fase werden 63 kleine bogen, 6 straatoverspanningen met in totaal 12 landhoofden en 2 middenpijlers - de breedste heeft een schuine overspanning over de Zomerhofstraat en telt zo'n 22 meter - en 58 pijlers. Het tweede traject, het gedeelte tussen de Bergweg en de Ceintuurbaan en het stuk vanaf de Teilingerstraat richting het Hofplein met de aansluiting van het bredere spooreplacement werd tussen 1905-1908 opgeleverd. Het viaductdeel heeft een lengte van 961 meter en bestaat uit 79 bogen met een overspanning variërend tussen de 7.40 en de 9.45 meter, 8 straatoverspanningen waarvan de twee breedste over de Gordelweg en de Bergselaan respectievelijk 40.79 meter en 25 meter zijn en successievelijk een 4 en een 2.5 meter brede middenpijler hebben die de spanning verdeelt in twee overbruggingen. Verder telt dit deel 5 tussenlandhoofden bij de Gordelweg en een eindlandhoofd bij het Noorderkanaal. Het bredere eindemplacement heeft aan de westzijde (de Raampoortstraat), 15 bogen en aan de oostzijde (Katshoek) 17 bogen. Het betonnen viaduct eindigde vlak voor de Ceintuurbaan en werd hier oorspronkelijk voortgezet door een ijzeren spoorbrug over het spoor. De pijlers en de tussenlandhoofden van het viaduct zijn bekleed met hardstenen platen en voorzien van een hardstenen rustica sokkel. De bovenkant van de viaductbogen is afgewerkt met kunstzandsteen waarin decoratieve lijnen en gestileerde figuren zijn aangebracht. Een aantal bogen is onderaan voorzien van decoratief krulwerk. Langs de Insulindestraat bevinden zich op een aantal bogen gestileerde waaiersfiguren. Aan weerszijden van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

breedere straatovergangen zijn langs een groot deel van het viaduct beeldhouwde natuurstenen figuren in de trant van de Weense Sessezion aangebracht. De ornamenten, vervaardigd door de Haagse beeldhouwer Jan Altorf, omvatten vier groepen: - de initialen van de ZHESM en de jaartallen van de oplevering van het viaduct - symbolen voor ontwerp, bouw, nijverheid en handel - in de polder en duinen levende planten en dieren - gemeentewapens van de plaatsen die door de nieuwe lijn werden verbonden.

Op het eindemplacement is aan de zijde van de Raampoortstraat nog een deel van het oorspronkelijke gietijzeren hek aanwezig. De eerst in gebruik genomen bogen, langs de Voorburgstraat waren voorzien van traditionele houten winkel- en magazijnpuien uitgevoerd met geprofileerde deuren en vensters. Hiervan zijn er nog 8 bewaard gebleven. De tijdens de oorlog geplaatste noodwinkels in de bogen tussen de Veurstraat en de Bergselaan, aan de zijde van de Insulindestatraat, hebben zakelijke ijzeren puien met een uniforme indeling van dubbele houten deuren in het midden geflankeerd door twee zesledige rechthoekige vensters en een dito tweeledig bovenlicht. Aan de Insulindestraat zijn inmiddels negen bogen dichtgemetseld.

Waardering

Geheel dubbelsporig betonnen spoorviaduct voor de eerste Nederlandse elektrische spoorweg, gebouwd tussen 1904-1908, van algemeen belang vanwege bouwtechnische innovatieve waarde, alsook van belang uit architectuurhistorisch, cultuurhistorisch en stedenbouwkundig oogpunt.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Brug(C)

Functie

Spoorbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument